

KAMMARRÄTTEN

RÄTTSFALL

S. k. remuneratorisk gåva?

Besvär av kyrkosångaren F. angående inkomsttaxering år 1953. — F., som var anställd hos Svenska Alliansmissionen såsom kyrkosångare, uppgav i sin självdeklaration, att han — förutom lön och resebidrag från Alliansmissionen — från missionsvänner, 13 namngivna personer, erhållit sammanlagt 4.000 kr. i gåva som bidrag för inköp av ny personbil. Beloppet hade lämnats till F. för att stödja Alliansmissionens verksamhet. F. hade stor användning för bil i sin verksamhet som sångare vid Alliansmissionens möten i olika församlingar. F. ansåg, att beloppet utgjorde ren gåva och icke skulle beskattas. TN ansåg att fråga vore om s. k. remuneratorisk gåva (frivillig ersättning för gjorda tjänster) och upptog beloppet till beskattning hos F., som yrkade hos PN, att beloppet icke skulle beskattas, och framhöll bl. a., att beloppet icke kunde sättas i samband med den lön, som F. uppbar från Alliansmissionen utan var att anse som missionsmedel i likhet med kollekt o. d. TO ansåg, att beloppet tillkommit F. till följd av hans förvärvsverksamhet och icke i hans egenskap av privatperson. F. hade ju medgivit, att beloppet egentligen varit avsett som gåva (kollekt) till Alliansmissionen. TI ansåg även att beloppet borde beskattas, enär den om-

ständigheten att arbetsgivaren icke förmedlat beloppets utbetalande till F. icke kunde ändra beloppets karaktär av ersättning för det av F. i arbetsgivarens tjänst utförda arbetet eller bidrag till av denna tjänsteverksamhet föranledda utgifter. PN avslog F.:s yrkande. Hos KR, varest F. fullföljde sin talan, framhöll F., att det för att en s. k. remuneratorisk gåva skulle anses föreligga syntes oundgängligen nödvändigt att erhållna belopp utgått direkt från arbetsgivaren till arbetstagaren. Så var ej fallet här. Även det förhållandet att beloppet utgått från så många personer måste giva anledning till att beloppet betraktades som verklig gåva. Vidare kunde betonas det särskilda drag av frikostighet, som utmärkte utgivandet av beloppet. Inom de församlingar, där F. bedrev sin verksamhet, var dylika gåvor till behövande församlingsmedlemmar synnerligen vanliga. TI framhöll, att beloppet visserligen icke utbetalats av F.:s arbetsgivare men att detsamma otvivelaktigt utgått till F. i och för hans verksamhet hos Alliansmissionen. Genom utslag den 26 april 1955 fann KR beloppet icke kunna hava utgjort för F. skattepliktig intäkt. (En ledamot var skiljaktig och ville avslå besvären).

Anm.: Jämför RÅ 1940 not. 606. En predikant och smickare hade år 1944 deklarerat inkomst av 2.260 kr., varav 800 kr.

som predikant. PN tillade 2.000 kr., som han erhållit av enskilda personer för anskaffande av bättre bostad. Den skattskyldige uppgav, att han icke erhållit ifrågavarande belopp i anledning av predikantverksamheten och namngav vissa personer, som skänkt honom beloppet. RR ansåg att beloppet med hänsyn till i målet upplysta omständigheter icke kunde anses utgöra skattepliktig inkomst.

N. K.

Kommanditbolag — skatterättslig nullitet?

En person — här kallad X — arrenderade sin svärfaders lantbruksegendom.

För egen och för sina tre minderåriga barns räkning avgav X år 1950 självdeklarationer, avseende tiden 1/10 1948—30/9 1949; tillika meddelade X, att han tillsammans med barnen under nämnda tid drivit lantbruket i form av kommanditbolag och att hans andel däri utgjorde 4/7, medan ettvart av barnen hade 1/7 av andelskapitalet.

Vederbörande TN godkände deklARATIONERNA.

Å taxeringsavdelningen inom vederbörande länsstyrelse verkställdes härefter utredning rörande vissa till grund för deklARATIONERNA liggande förhållanden. Därvid framkom, att — ”till fullföljande av inom familjen X tidigare under hand träffad överenskommelse” — mellan X, hans hustru och en för barnen förordnad god man aytal den 14/2 1950 ingåtts om bildande av kommanditbolag, som per den 1/10 1948 skulle övertaga och därefter driva X:s lantbruksrörelse. Bolagets insatskapital skulle utgöra 105.000 kr, varav 60.000 kr skulle tillskjutas av X, som lät sin rörelse ingå i bolagskapitalet, och 15.000 kr av ettvart av barnen. För bola-

gets förbindelser skulle barnen icke svara med mera än insatsernas belopp, medan X:s ansvarighet skulle vara obegränsad; behållningen resp. förlusten, som för varje räkenskapsår kunde uppstå i bolagets rörelse, skulle fördelas på delägarna enligt i deklARATIONERNA angiven grund (se ovan). Vidare skulle bolagets förvaltning och rörelse förestås av X, dock att realisation av bolagets tillgångar med anledning av upplösning av bolaget icke finge av honom företagas utan godkännande av övriga delägare eller ombud för dem. Slutligen skulle det ingångna avtalet gälla t. v. med en uppsägningstid av ett år.

Hos PN anförde vederbörande TI bl. a. följande. Den i avtalet intagna uppgiften att genom avtalet fullföljts en tidigare överenskommelse kunde ej tillmätas vitsord, då något avtal med de underåriga barnen icke kunnat ingås tidigare än den 9 febr. 1950, då vederbörande domstol förordnat god man för barnen att bevaka deras rätt i anledning av kommanditbolagsavtalet. Någon del av inkomsten från fastigheten hade således icke kunnat på grund av bolagsavtalet tillföras barnen under ifrågavarande beskattningsår. Icke heller hade därunder för X förelegat förpliktelse att på grund av bolagsavtalet utgiva något belopp till barnen. Bolaget kunde därför ej tillerkännas verkan. Med stöd härav yrkade TI, att X måtte beskattas för hela inkomsten av fastigheten samt barnen icke måtte åsättas taxering, vilket föranledde att deras förmögenhet borde tagas till beskattning hos X.

Sedan X, som fått del av berörda yrkande, inkommit med bemötande härav, biföll PN genom beslut den 28—29 juni 1951 TI:s yrkande och beskattade X dels för hela den inkomst, vilken av kommanditbolaget sålunda uppgivits till beskatt-

ning, dels ock för i barnens deklamationer uppgivna förmögenhetstillgångar.

Över PN:s beslut besvärade sig här- efter X hos KR för egen del och såsom förmyndare för barnen under yrkande, att taxeringarna måtte bestämmas enligt deklamationerna. Därvid anförde X bl. a. följande. Ändamålet med bolagsbildning- en hade varit att i jordbruksrörelsen och annan därmed förenlig verksamhet ut- nyttja ett däri behövt kapital, som X saknade men barnen ägde¹. Att under så- dana omständigheter av rent formella skäl ur skatterättslig synpunkt fränkänna av- talet verkan ansåge X icke stå i överens- stämmelse med skattelagstiftningens anda och mening.

I avgivna förklaringar över besvären avstyrkte såväl vederbörande TO som TI bifall till besvären.

Genom utslag den 31 mars 1955 fann KR icke skäl göra ändring i taxeringarna.

Ann.: Huvudskälet för PN:s under-

¹ Det av barnen i kommanditbolaget "in- satta" kapitalet utgjordes av s. k. gävorever- ser, utställda av X och barnens morföräldrar.

kännande av kommanditbolagsbildningen har angivits vara att bolagsavtalet skulle ha ingåtts, innan ens god man för barnen blivit utsedd. PN:s beslut att fränkänna avtalet verkan i beskattningshänseende skulle alltså ha baserats på rent formella skäl. — Man kan emellertid ifrågasätta, om myndigheternas ställningstagande bli- vit annorlunda även om de formella för- utsättningarna varit för handen. De ovan- nämnda barnen äro nämligen, enligt vad som i målet blivit upplyst, födda 1940— 1948, varför från deras sida någon per- sonlig arbetsinsats torde vara utesluten. Såsom av noten framgår kan gentemot X:s påstående, att ändamålet med bolags- bildningen varit att i jordbruket utnyttja barnen tillhörigt kapital, ställas den om- ständigheten att barnens förmögenhet all- enast utgjordes av gåvobrev, s. k. benefika gåvoreverser. I själva verket torde kom- manditbolaget ha tillkommit enbart för att åstadkomma en uppdelning av inkomsten från jordbruksfastigheten och avtalet ha haft samma syfte som kommanditbolag, som föräldrar och barn bilda i rörelse. Se Skattentytt 1955 sid. 166—168.